

SAMRÁÐINGARNAR Í KEYPMANNAHAVN

peningainnstöða og fastar ognir, sum eru grundarlagið, og tað krevur útbygging av eini metanarskipan. Eg eri bangin fyri, at ein slík umsiting fer at kosta meira, enn tað tú fært inn.

Atli Dam hevur einki í móti, at rentuskatturin verður hækkaður nakað afturat, soleiðis at ein fær eina meira samberliga skatting av passivari peningaogn.

– Síðani verður tosað um at skatta virði av eignum bústaði. Tað er í mínum hugaheimi bert eitt útlínandi amboð í skattapolitikkinum millum tey, sum eiga hús og tey, sum búgva til leigu, og tá ið so stórir partur av skattaborgarunum eigur hús, so er tað nokkso burturvíð at brúka hetta í hvussu so er í fyrstu syftu sum veruligt skattagrundarlag. Men vit eiga kortini at kanna og víðgera tað.

Tilmæli og ikki kravboð

Um kreppuskattin, sum m.a. hevur til endamáls at fáa nakað av peningi frá teimum, sum veruliga hava vunnið pening í 80-árunum, sigur Atli Dam, at tað kann vera ein rättvísar tanki, men vansin er, at tað er ein afturvirkandi skattur. Harafturat er vansin tann at finna út av, hvør hevur havt so stóran fyrirum av konjunkturinum í 80-árunum. Tey, sum hava vunnið flest pengar, eru væl tey, sum við skattaspekulation og avskrivning móti tí almenna, hava kunnað fingið minni sín skattskyldugu inntøku niður til eitt mark, og tað verður tí ringt at finna háttin til at gera fyrirumirnar upp samlað.

– Eg eri eisini bangin fyri, at tey, sum veruliga hava vunnið pengar, hava havt møguleika at flyta hann av landinum. Eg trúgvi, at tað verður sera torført at fáa nakað burtur úr einum slíkum skattauppskoti. Men vit skulu ikki siga nei til at víðgera hetta. Eg havi skilt tilmælini í frágreiðingini sum tilmæli og ikki sum kravboð.

Hvat heldur Atli Dam um tilmælið um tær umsetiligu kvoturnar?

– Eg haldi tað er ógvuliga óheppið at gera slíkar kvotur til spekulatiónsobjekt. Tá nevndin sigur, at hetta vil gera, at fiskimenn koma at eiga kvoturnar, so eri eg ikki samdur í tí. Tvørturímóti verða tað kapitalgugumál, sum koma at eiga kvoturnar. Tað eri eg prinsipielt ímóti. Hetta tilfandið má vera felagsogn. At ein hevur kvotur og syrgir fyri at býta tær eftir regulering frá eini

ella aðrari nevnd er so eitt annað mál.

Loysnir, sum røkka langt fram í tíðina

– So alt í alt eri eg ikki samdur við Óla Breckmann um, at henda frágreiðingin er okkara deyðadómur. Tvørturímóti. Nú vita vit, at tað eisini kemur ein frágreiðing frá eini føroyskari serfróðinganevnd, og eg haldi tí, at vit skulu brúka báðar frágreiðingar til at geva okkum stundir til veruliga at finna loysnir, sum røkka fram í tíðina.

Atli Dam hevur serliga bituð merki í eitt, sum verður nevnt í frágreiðingini, og tað er eitt rokndómi um, at uttanlandsskuldin kundi verið umlögð til eitt 20 ára seriulán við lagaligari renting. – Kundi tað verið gjørt, so verður útreiðslan á figgjárlógini ikki størri enn í dag – kanska heldur minni – og tað vildi so givið umstøður til at arbeiða okkum burtur úr skuldini. Kundi vit so á ein ella annan hátt funnið 300 til 400 mill. árliga, sum kundi verið nýttar til at fáa meir virksema í gongd, so vóru vit næstan komin á mál. Men eg eri samdur við tí, at tað ber ikki til, at danir sum treyt fyri at hjálpa, koma beinleiðis inn í okkara viðurskiifti, taka avgerðir og koma við kravboðum o.l., men soleiðis havi eg heldur ikki skilt frágreiðingina.

Heldur tú, at blokkurin til Føroya kundi verið størri?

– Eg haldi, at hann kundi verið nakað størri, kanska einar 100 mill. Tað er nokk eisini tað vit hava í «efterslæb», tí sjúkrahúsværkið er ikki komið við í blokkini, tí skúlaværkið fekk einar 10-15 mill. kr. ov lítið, tí sjúkrahúsarnir ikki fingi 10 mill. og tí blokkurin til forsorgarhjálp nú er ásettur her og nú uttan atlit til tað serliga stóra arbeiðsloysið, sum er komið aftaná, at upphæddin í fjór varð ásett.

– Men eg haldi ikki, sigur Atli Dam víðari, at tað annars er ein gongd leið bert at biðja um meira pengar í blokkini. Vit hava brúk fyri eini veruligari umfegging, sum merkir at danskir skattgjalddarar ongantíð koma at rinda hetta, sum ávisir danskir politikarar royna at bílla teimum inn, at teir í løtuni gera.

Sjálvsagt mugu vit sjálvi royna at arbeiða okkum burtur úr hesum viðurskiiftum. Tað er tað politiskt rætta og virðiliga fyrirkomulagið, sum eisini, sigur Atli Dam við Tíðindablaðið Sosialin, nú beint undan samráðingunum millum landsstýrið og donsku stjórna.

Otto Stenholt, grønlenskur fólkatingsmaður á Christiansborg

Otto Stenholt, annar av grønlensku fólkatingsmönnum, nýtir høvið til at tosa við Atli Dam, fólkatingsmann

Vit grønlendingar hava nógv at takka føroyingum fyri

Jan Müller úr Keypmannahavn

Tað eru ikki bert atfinningararson orð, sum í hesum døgum verða søgd og skrivað um føroyingar her í Danmark. Mikudagin í farnu viku helt grønlenskur fólkatingsmaðurin eina rimmar takkarøðu til føroyingar á fólkatíngi.

Otto Stenholt segði í síni røðu, at føroyingar og serliga teir, sum gjevgnum árinu hava fiskað í Grønlandi, hava verið einki minni enn undangongumenn. Tað vóru hesir føroyingarnir, sum lærdu grønlendingar at fiska og vóru við til at menna eina fiskivinnu í Grønlandi.

– Tað gloyma vit ongantíð, og hetta haldi eg, at allir mínir starvsfelagar á Christiansborg eiga at leggja sær í geyma. Tað er tí sera órættvist, tá tinglimir og bløðini sverta føroyingar út fyri eitt og alt, segði Otto Stenholt m.a. í røðu síni undir orðskiftinum um setanarøði forsetismálaráðharrans.

Ljót pressa

Aftan á orðaskifti í fólka-

tinginum spurdu vit Otto Stenholt, hví hann tók hetta við í røðu sína.

Hann sigur, at danska pressan serliga hevur verið sera ljót móti føroyingum, og hon tekur bara tað ringa fram. – Eg vildi við at taka hetta fram í røðu míni vísja á, at tað so sanniliga er nógv gott at siga um føroyingar.

Í røðu síni nam Otto Stenholt eisini við spurningin um eina komandi oljuvinnu. Vit spurdu hann, hvussu stórar vónir grønlendingar seta til eina komandi oljuvinnu, nú beringar hava givið góð úrslit.

– Soleiðis sum støðan er á heimsmarknaðinum haldi eg ikki, at her er nakað at gleða seg til tey næstu 10-20 árin.

Grønlendingar hava annars eina aðra undirgrundaravtalu við danir enn føroyingar. Meðan føroyingar við avtaluni við Danmark í fjórtingu allan ognarrættin til møgulig ráevni í undirgrundini, so sigur avtalan millum Danmark og Grønland, at londini skulu býta inntøkurnar av eini komandi oljuvinnu sínámillum.

Danir gjalda fyri kanningar

– Tað undrar meg, at Lars Emil Johansen, landsstýrisformaður, sum hevur stríðst so nógv fyri at gera undirgrundina til grønlenska ogn, nú togar í land. Eg giti, at orsøkin til hesa nýggju støðu hansara er tann, at

Grønland hevur ikki ráð til at gjalda fyri kanningar o.l., sum danir tí gjalda.

Otto Stenholt vísir annars á, at konventiónin fyri upprunafólk sigur, at hesi fólk sjálvi eiga rættin til ríkidømi eitt nú í undirgrundini. Danmark hevur enn ikki ratifiserað hesa konventión og ger Danmark tað, so merkir tað eisini, at danir harvið góðtaka, at grønlendingar sjálvir eiga allan rættin til ríkidømi í undirgrundini. Hetta er kanska orsøkin til, at danir drála við at taka avgerð í málinum og istaðin vilja varðveita núverandi avtalu, sum er á fíftí-fíftu staði.

Fólk sóknast!

Til eina ávísa framleiðslu, sum vit hava her á Verkstaðnum, sóknast vit eftir nøkrum fólki, eina tíð framyvir. Vit eru ein stovnur undir Almennastovuni, og mugu sostatt eisini seta nakrar treytir til tey, sum møguliga hava hug at arbeiða her.

Hesar treytir eru, at tú ert undir avlammiskipinini og ert í arbeidssørum aldri, umframt at eitt ávíst hegni krevst.

Hevur hetta tín áhuga, ring og fá meira at vita.

Verkstaðið inni á Bakka
Box 101 - 900 Vágur
Tlf. 73536 - Fax. 73186